723/05

Den 17. maj 2005 blev i sag nr. 64.668:

xxxxxxx xxxx
xxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxx

mod

Skandia Livsforsikring A/S
Stamholmen 151
2650 Hvidovre

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Skandia Livsforsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at genoptage udbetalingen af invalidepension samt præmiefritagelse som følge af et færdselsuheld den 26/12 2002.

Selskabet har afvist at genoptage forsikringsdækningen under henvisning til, at klageren ikke opfylder kravene i forsikringsbetingelserne for at få bevilget invalidepension og præmiefritagelse.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1965 og er golftræner, var udsat for et uheld den 21/5 2001, i hvilken forbindelse selskabet bevilgede udbetaling af invalidepension samt præmiefritagelse fra den 1/8 til den 1/10 2001.

Hvorvidt klageren herefter opfyldte betingelserne for udbetaling af invalidepension og præmiefritagelse efter uheldet den 21/5 2001, har nævnet taget stilling til i ankenævnskendelse nr. 60.149, ved hvilken afgørelse nævnet fandt, at klageren ikke havde godtgjort, at hans generelle erhvervsevne var nedsat med mindst 2/3.

Klageren var den 26/12 2002 involveret i et nyt færdselsuheld, hvorved han fik et vridtraume i halshvirvelsøjlen. Skaden blev anmeldt til selskabet i skrivelse af 3/1 2003.

Foranlediget af lægeattest af 19/3 2003 og klagerens personlige erklæring af 4/5 2003 meddelte selskabet i skrivelse af 15/5 2003 til klagerens advokat, at det ønskede at indhente en speciallægeerklæring.

Speciallæge i neurokirurgi J.R. har udarbejdet speciallægeerklæring af 18/10 2003, hvoraf det bl.a. fremgår:

> "Havde fra starten de for piskesmældslæsioner kendte symptomer, som beskrives under 'aktuelle klager', og disse blev forværret ved påkørsel nr. 2 den 26.12.02.
> På nuværende tidspunkt er der ved den objektive undersøgelse ømhed af nakke/skulderågsmuskulaturen og nakkefæsterne samt en udtalt bevægeindskrænkning i halshvirvelsøjlen.
> På det foreliggende må man konstatere et signifikant mén og en ganske udtalt erhvervsevneforringelse.
>
> I anmodningsbrevet fra Skandia er der stillet nogle specifikke spørgsmål, hvortil følgende kan udsiges:
>
> - Oplysning om diagnose og prognose.
>
> Diagnosen er angivet ovenfor. M.h.t. prognosen er det sådan, at personer, der får symptomer efter piskesmældslæsioner, har en risiko på ca. 25-30 % for stadig at have det, når der er gået 1 år, men efter 5 år er det kun ganske få procent, der stadig har symptomer. Hos K.M. [klageren] har symptomatologien bestået igennem ca. 2½ år – oven i købet med en vis forværring, hvorfor prognosen må betragtes som dårlig.
> - Vurdering af K.M.'s funktionsniveau, herunder en vurdering af, om der er diskrepans i sagen.
>
> Funktionsniveauet er betydeligt nedsat, og jeg finder ikke tegn til diskrepans i hans klager og sygehistorien og den objektive undersøgelse.
> - Vurdering af K.M.'s erhvervsevne som golftræner og indehaver af golfbutikker.

Er for nærværende under revalidering, men jeg har vanskeligt ved at forestille mig, at han vil kunne komme op på det arbejde, som var ca. 60 timer per uge, som han havde forud for 21.05.01, heller ikke efter nogle år.

- En vurdering af K.M.'s erhvervsevne i forhold til ethvert erhverv (generelle erhvervsevne).
  Her gælder det samme udsagn som ovenfor afgivet vedrørende erhvervsevne som golftræner og indehaver af golfbutikker.
- Vi ønsker oplysning om behandlingsmulighederne er udtømte. Hvis ikke ønsker vi at få oplyst, hvilke andre behandlingsmuligheder der foreligger.
  Der findes ingen specifikke behandlinger af distorsion af halshvirvelsøjlen, ligesom der heller ikke er af forstuvning af ankel- og håndled. Der er alene symptomatisk behandling, og i K.M.'s tilfælde har der tilsyneladende ikke været effekt af disse symptomatiske behandlinger (fysioterapi).

Der er sammenhæng mellem aktuelle ulykkestilfælde, sygehistorien, aktuelle subjektive klager og aktuelle objektive fund.
Der er ingen holdepunkter for, at tidligere sygdomme eller følger efter andre ulykkestilfælde har influeret på aktuelle ulykkestilfælde eller følgerne heraf."

Af oplysningerne fra O. Kommune fremgår det bl.a., at klageren er blevet bevilget revalideringsydelse. I optræningsperioden skulle han forsøge at omlægge arbejdsopgaver i egen virksomhed, således at disse var forenelige med den helbredsmæssige situation. Han ville i perioden primært satse på bygning samt reparation af golfkøller. Revalideringsydelsen ville være gældende i perioden 1/6 til og med 31/12 2003, og det blev aftalt, at klageren skulle starte med en arbejdsuge på 10 timer. Der blev fra kommunens side fulgt op på, hvordan det gik i optræningsperioden. Ved opfølgningssamtale den 28/8 2003 oplyste klageren, at han siden opstarten havde arbejdet gennemsnitlig 10 timer ugentligt, de fleste dage 2 timer dagligt. Han havde enkelte gange forsøgt at arbejde 4 timer, hvilket havde indebåret, at smerterne i nakken blev væsentligt øget, og han havde oplevet en stivhed i musklerne og kunne ikke yde meget dagen efter. Arbejdsopgaverne var hovedsagligt at bygge og reparere golfkøller. Klageren underviste en gang ugentligt i en golfklub. Denne arbejdsopgave, forventede han ikke, ville kunne blive øget, da det var i denne arbejdsfunktion, at han havde forsøgt med 4 timer eller 2 x 2

timer ugentligt, hvilket han ikke magtede helbredsmæssigt. Angående opbygning og reparation af golfkøller havde klageren 3 golfklubber, hvor han havde testudstyr til at stå og derigennem fik kunder. Han satsede på 2 golfklubber mere, da han mente, at kundegrundlaget så ville være af et sådan omfang, at han kunne klare sig økonomisk. Han havde tidligere selv udviklet eget golfmærke, hvilket, han nu satsede på, skulle blive mere anerkendt.

Ved opfølgning i sagen den 17/10 modtog O. Kommune fakturaer for perioden 1/6 til 31/8 2003, hvoraf det fremgår, at klagerens indtægt væsentlig oversteg revalideringsydelsen.

Af journaludskrift dateret 19/1 2004 fra O. Kommune fremgår det bl.a., at klageren i henhold til LAB § 75 (beskæftigelsesindsatsloven) pr. 1/1 2004 var blevet bevilget tilskud med 2/3 af mindste overenskomstmæssige løn.

Selskabet har i skrivelse af 12/1 2004 til klagerens advokat afvist at udbetale invalidepension samt yde præmiefritagelse. Selskabet kunne godt se, at klageren havde flere helbredsmæssige gener efter de 2 ulykkestilfælde, men selskabet var af den opfattelse, at klagerens erhvervsevne ikke var nedsat med 2/3 i ethvert erhverv, da han var i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene væsentlig mere end den bevilgede revalideringsydelse fra O. Kommune.

Af skrivelse af 15/2 2004 fra revisor V.R.H. fremgår det bl.a., at klagerens arbejdsindsats under revalideringsperioden før renter og afskrivninger udviste en negativ saldo på 19.465 kr.

Af skrivelse af 19/2 2004 fra O. Kommune til klageren fremgår det bl.a., at han fortsat ville modtage støtte med 2/3 løntilskud.

Selskabet har i skrivelse af 1/6 2004 til klagerens advokat anført følgende:

> "På baggrund af de oplysninger der ligger i sagen vurderer vi, at K.M.'s funktioner indenfor golfspil, salg og reparation af golfudstyr kun er lettere nedsat.

Vi er af den opfattelse, at han vil kunne varetage et arbejde med en placering som ikke er for administrativ og dermed for kognitiv krævende, og en placering som ikke er fysisk belastende, som ved den praktiske udførelse af golfspillet.

Vi er opmærksom på, at K.M. har flere helbredsmæssige gener efter de 2 ulykkestilfælde. Vi mener dog fortsat, at hans erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3 i ethvert erhverv."

Af klageskrivelsen fremgår bl.a.:

"Min klient gør i nærværende sag gældende, at det via de lægelige oplysninger - senest speciallægeerklæring af 18. oktober 2003 fra speciallæge i neurokirurgi J.R. - de økonomiske oplysninger omkring indtjening efter skaden, sagsakter fra O. Kommune, herunder min klients egne forklaringer omkring sin arbejdsevne, er dokumenteret,

- at min klient efter det andet uheld på intet tidspunkt har været i stand til at tjene 1/3 af hvad han tjente før skaden/skaderne, jfr. i øvrigt forsikringsbetingelsernes pkt. 12. a., andet afsnit,

- min klients arbejdsevne er nedsat til 1/3 eller derunder og

- at min klient derfor har krav på præmiefritagelse og invaliderenter efter den 26. marts 2003.

Vedrørende min klients arbejdsevne skal det specielt fremhæves, at han før det første uheld den 21. maj 2001 arbejdede op til 60 timer pr. uge, men at han efter det andet uheld ikke har været i stand til arbejde mere end maksimalt 10 timer pr. uge.

Herudover skal det fremhæves, at han er blevet nødt til at omforandre sine arbejdsopgaver, således at hovedvægten af arbejdsindsatsen, der før var baseret på træningstimer m.v., nu bliver brugt til mere skånsomme opgaver som at bygge golfkøller, reparere golfudstyr, være behjælpelig med udarbejdelse af baneguide samt tage konsulentopgaver som banearkitekt.

Vedrørende min klients helbredsmæssige situation skal det fremhæves, at der er sket en forværring efter uheldet den 26. december 2002, hvilket understøttes af samtlige lægelige bilag indhentet efter det andet uheld, herunder udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen.

Endelig bør det fremhæves, at det med al tydelighed fremgår af J.R.'s erklæring, at der er tale om en betydelig forringelse af min klients generelle erhvervsevne, der er nedsat betydelig."

I skrivelse af 18/8 2004 til nævnet har klagerens advokat henvist til Arbejdsskadestyrelsens deludtalelse af 12/8 2004, hvoraf det bl.a. fremgår, at klagerens méngrad efter uheldet den 26/12 2002 er blevet vurderet til 5 %.

Selskabet har i skrivelse af 8/9 2004 til nævnet anført følgende:

"Der foreligger i denne sag adskillige speciallægeerklæringer, hvoraf nogle erklærer, at K.M.'s erhvervsevne, er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv på grund af piskesmældslæsion.

De relevante speciallægeerklæringer er vedlagt advokat H.E.'s klage på vegne af K.M.

På baggrund af de fremlagte speciallægeerklæringer burde K.M. umiddelbart opfylde betingelserne for at få tilkendt ydelser ved invaliditet fra Skandia.

Imidlertid er der i dette tilfælde tale om en sygdom uden objektive sygdomstegn, og speciallægeerklæringerne bygger derfor i meget høj grad på K.M.'s egne udsagn. Disse udsagn kan muligvis være præget af K.M.'s ønske om at få forsikringen fra Skandia udbetalt.

Den årlige invalidepension fra Skandia udgør ca. 290.000 kr. Hertil kommer præmiefritagelse på ca. 13.500 kr. Hvis ydelserne ved invaliditet tilkendes indtil udløbstidspunktet, vil der for K.M. være tale om en værdi på i alt ca. 6,7 mio. DKK.

Af advokat H.E.'s brev fremgår, at K.M.'s før det første trafikuheld i 2001 arbejdede op til 60 timer pr. uge, og at han efter uheldet i 2002 maksimalt kan arbejde 10 timer pr. uge.

Endvidere anfører advokaten, at K.M. har omforandret sine arbejdsopgaver, så golftræning ikke længere er det primære, og at han i stedet bygger golfkøller, reparerer golfudstyr, udarbejder baneguide og har konsulentopgaver som banearkitekt.

Skandia Pension finder disse oplysninger interessante, når det af K.M.'s hjemmeside … fremgår, at K.M. er golftræner, og at han er i M. Golfklub tirsdag og onsdag kl. 16-20.

Af hjemmesiden fremgår det også, at K.M. herudover arrangerer golfrejser, yder individuel golfundervisning, og at han bygger golfudstyr.

Det er påfaldende, hvis træningen, som det er oplyst af advokaten, ikke er K.M.'s primære opgave, eftersom han ifølge sin egen hjemmeside og hjemmesiden for M. Golf Club fungerer som træner 8 timer ugentlig.

Diverse skærmprint fra … [hjemmesiderne] vedlægges som bilag A.

Normalt vurderes sager i Skandia Pension af en medarbejder med en forsikringsteknisk og lægelig indsigt samt af en lægekonsulent.

Ekstraordinært har vi i denne sag ønsket en yderligere og uvildig lægelig vurdering, og har derfor fået en ekstern lægekonsulent til at vurdere sagen. Den eksterne lægekonsulent har den 17. juni 2004 konkluderet:

Den specifikke erhvervsevne som indehaver af en privat virksomhed med diverse funktioner indenfor golfspil, rejsearrangør og udstyrsreparatør må vurderes som lettere nedsat i relation til den praktiske udførelse af golfspillet, men næppe hvad angår det administrative.

Skadelidtes funktionsniveau er lettere nedsat, og jeg finder egentlig ingen diskrepans mellem klager og objektive fund, idet der altid ved lettere grader af piskesmældslæsioner er diskrepans mellem objektive fund og klager. Af øvrige indhentede papirer fremgår, at skadelidte har en betydelig erhvervsfunktion tilbage.

Den generelle erhvervsevne kan ikke betegnes som nedsat, idet kunden vil kunne klare en arbejdsplacering, som ikke er administrativ og dermed kognitivt krævende og en arbejdsplacering som ikke er fysisk belastende som ved den praktiske udførelse af golfspillet.

På grundlag af de foreliggende oplysninger fastholder Skandia Pension, at K.M. ikke opfylder forsikringsbetingelserne (klagers bilag 1) for at få bevilget præmiefritagelse og invalidepension som følge af færdselsuheldet den 26. december 2002.

Såfremt Ankenævnet finder, at K.M. er berettiget til ydelser ved invaliditet som følge af trafikuheldet den 26. december 2002, skal vi for god ordens skyld oplyse, at Skandia Pension ikke, som advokat H.E. anfører med henvisning til bilag 6, vil gøre en ny karenstid på tre måneder gældende.

Bliver K.M. anset for berettiget til ydelser, blev karenstiden udstået for lidelsen efter det første trafikuheld den 21. maj 2001."

I skrivelse af 4/11 2004 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Skandias påstand om troværdigheden af min klients oplysninger forekommer helt udokumenteret og må i det hele stå for Skandias egen regning.

Som anført i den første klage til ankenævnet af 17. december 2002, bilag 3, var min klient før det første uheld ansat som selvstændig træner i henholdsvis H.F. Golfcenter og A.A. Golfcenter. Udover ovennævnte træningsanlæg servicerede min klient yderligere to golfklubber.

Min klient var glad for arbejdet, men efter uheldet opsagde 3 af klubberne aftalen, da min klient pga. følger efter uheldet ikke kunne opfylde sine kontraktlige forpligtelser.

Som det fremgår af udtalelsen fra Arbejdsskadestyrelsen, bilag 4, forsøgte min klient forud for det andet uheld at genvinde arbejdsevnen. På tidspunktet for det andet uheld var arbejdsevnen forsat væsentlig reduceret.

Efter det andet uheld har Arbejdsskadestyrelsen vurderet følgerne efter uheldet i 2001 til en méngrad på 15% og et erhvervsevnetab på 50%, mens det andet uheld i 2002 er blevet vurderet til en méngrad på 5%. Erhvervsevnetabet er fortsat ikke vurderet. O. Kommune har accepteret at yde løntilskud med 2/3 i egen virksomhed.

Gennem hele forløbet har min klient haft et ønske om at kunne fortsætte som selvstændig og min klient er derfor glad for den foreløbige aftale med kommunen, der p.t. er forlænget til foråret 2005 og som gør det muligt for min klient at arbejde som selvstændig i mindre omfang og inden for rammerne af hans arbejdsevne efter de to uheld.

Forudsætningen for tilskud til egen virksomhed er ifølge O. Kommune, at min klient som udgangspunkt selv skal kunne tjene 1/3 af sin løn. Til brug for kommunens vurdering er der derfor lavet et budget over forventet indtægt.

Af budgettet, der er en del af O. kommunes sagsakter, fremgår det, at der er budgetteret med bl.a. bygning af golfudstyr, salg af golfrejser, golfundervisning m.v. På baggrund af budgettet er der kalkuleret med et overskud pr. år på kr. 80.200,00, idet hovedvægten af arbejdsindsatsen, der før var baseret på træningstimer, for en stor del nu vil blive brugt på andre opgaver.

Som selvstændig har min klient brug for at kunne markedsføre sig selv og det har han så valgt at gøre gennem sin hjemmeside, da dette er en relativ billig form for markedsføring.

Hjemmesiden har eksisteret i en årrække og er desværre flere steder endnu ikke helt opdateret.

Min klient er i dag tilknyttet M. Golfklub som freelance golftræner og tilbyder helt korrekt undervisning fra 16-20 hver tirsdag og onsdag i sæsonen (april-september/oktober).

Min klient har for månederne april og juli haft mellem 4-6 timer ugentligt. For oktober alene 3 timer ugentligt. For månederne maj, juni, august og september har min klient haft 6-8 timer, ugentligt, nogle gange lidt mere grundet 2-4 timers begyndertræning enkelte lørdage.

Udover undervisningen i klubben har min klient arbejdet med at bygge golfudstyr, hvilket han gør hjemme på sit værksted. I de uger, hvor han har haft mange timer i klubben, har han ikke haft overskud til at bygge en hel masse, men har måttet skrue ned for dette.

For perioden oktober-april er min klients væsentligste beskæftigelse at bygge golfudstyr m.v., ligesom han i mindre omfang er med til at arrangere golfrejser i samarbejde med K. Rejser A/S.

Angående golfrejser kan det i øvrigt oplyses, at min klient i årene forud for uheldene og ligeledes i samarbejde med K. Rejser A/S havde 11 - 12 ugers rejseaktivitet pr. år, i hvilken forbindelse min klient deltog aktivt i undervisningen.

For 2005 er der alene planlagt 3 ugers golfrejse i ugerne 9, 11 og 14. For ugerne 11 og 14 er min klient alene med i planlægningen. I uge 9 deltager min klient i planlægningen, men skal derudover være med i undervisningen af rejsedeltagerne.

Som flere gange anført har min klient i dag væsentlige gener efter de to uheld, hvilket klart underbygges af min klients tilknytning til arbejdsmarkedet efter uheldene, herunder de lægelige bilag.

For så vidt angår de lægelige oplysninger i sagen, finder jeg anledning til at bemærke, at speciallægeerklæring fra J.R. er indhentet efter aftale med Skandia. Det forhold, at Skandia efterfølgende og helt egenhændigt indhenter en uvildig udtalelse fra en læge, der ikke engang har haft lejlighed til at undersøge min klient, bør ikke have betydning for sagens afgørelse.

Endelig vedrørende Skandias påstand om at min klient ønsker at få forsikringen udbetalt, kan jeg kun give Skandia ret.

Nærværende forsikring er tegnet for ca. 12 år siden og forsikringen blev tegnet med netop det formål at få udbetalt invaliderente, i det omfang min klient blev udsat for et uheld, der bevirkede en væsentlig reduktion af min klients erhvervsevne.

Ovennævnte er tilfældet i nærværende sag og Skandia er derfor forpligtet til at betale uanset forsikringens størrelse."

Nævnet er forelagt diverse udskrifter fra klagerens hjemmesider på Internettet.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**Forsikringen med ret til invaliderenteydelse og præmiefritagelse**

§ 12. a. Invaliditetens indtræden.

Ret til invaliderenteydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at dette skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invaliderenteydelse og/eller præmiefritagelse, anses at foreligge, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til – bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse eller tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn."

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder det på det foreliggende grundlag ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3. Nævnet kan således ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter uheldet den 26/12 2002.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen